

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 13P/37/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820204215
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marianna Hašková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2020:3820204215.1

Uznesenie

Okresný súd Prievidza vo veci starostlivosti o maloletú: T. A., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Prievidza, bytom X., B. č. XX, dieťa rodičov: P. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. V., X. XX a J. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., B. XX, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia o úpravu stretávania sa, takto

rozhodol:

I. Dočasne upravuje styk matky s maloletou T. A., nar. XX.XX.XXXX tak, že matka je oprávnený stretávať sa s maloletou T. každý párný týždeň od piatka od 10:00 hod. do nedele do 17:00 hod., pričom matka si dieťa prevezme v mieste bydliska otca v čase na to určenom a odovzdá ho otcovi v mieste bydliska otca v čase na to určenom, a to až do právoplatného skončenia konania o úprave rodičovských práv a povinností vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 10P/40/2020.

II. Otec je p o v i n n ý maloleté dieťa na styk s matkou pripraviť a styk s dieťaťom matke umožniť.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka maloletej sa podaným návrhom domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd upraví jej styk s dieťaťom tak, že matka bude oprávnená stretávať sa s mal. T. každý párný týždeň v mesiaci a to od stredy od 10:00 hodiny do nedele 17:00 hodiny, kedy si dcéru prevezme spred bytu otca a vráti dcéru späť otcovi v nedeľu o 17:00 hodine v tom istom týždni pred jeho bytom. V návrhu uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 10P/27/2018 zo dňa 10.4.2018 jej súd priznal v tom čase ako maloletej matke práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o mal. T.. Otec dieťaťa uznal otcovstvo dobrovoľne a žili spolu v spoločnej domácnosti a spoločne sa starali o dieťa. V septembri 2019 odišla s otcom dieťaťa za prácou do Nemecka. Dieťa ostalo v Prievidzi v starostlivosti starej matky z otcovej strany. Po uplynutí troch mesiacov prišli do Nemecka aj rodičia otca spolu s maloletou T., kde bývali spolu do júla 2020. Dňa 24.8.2020 ju otec vyhodil z bytu a ona odišla bez dcéry bývať k svojim rodičom. Na návrh otca vydal Okresný súd Prievidza 28.8.2020 uznesenie č. k. 6P/28/2020-15, ktorým dočasne zveril maloletú T. do osobnej starostlivosti otca a jej nariadil prispievať na výživu dieťaťa sumou 30,- eur mesačne. Vyživovaciú povinnosť si plní riadne. Od doby, kedy ju otec vyhodil z bytu (t.j. od 24.8.2020) jej otec bráni v styku s dcérou. Od uvedeného dátumu videla dieťa osobne iba jedenkrát, keď ho bola priamo v byte otca navštíviť za sprievodu policajnej hliadky z X.. V súčasnosti je v kontakte s maloletou iba cez sociálnu sieť, kde ona dieťa vidí, ale dieťa ju nie. Keďže pri poslednom styku s dcérou sa jej otec vyhrážal, obáva sa dieťa opätovne navštíviť. Maloletá jej chýba a chce s ňou byť v pravidelnom kontakte v jej domácnosti aj dovtedy, kým súd rozhodne o zverení dieťaťa v riadnom konaní. V konaní o zverenie chce žiadať, aby bolo dieťa zverené do jej starostlivosti. Ďalej uviedla, že býva v štvorizbovom rodinnom dome, ktorý patrí jej matke spolu s jej rodičmi, maloletým bratom, dospelou sestrou a jej manželom a 2 maloletými deťmi. Mesačné náklady na bývanie sú 93,- eur. Je dobrovoľne nezamestnaná a momentálne nemá žiadny príjem, ale prácu si hľadá. Zdôraznila, že otec bráni jej styku s dcérou, vyhráža sa jej, a preto navrhuje nariadiť neodkladné opatrenie upravujúce styk s dcérou.

2. Súd požiadal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza o prešetrenie pomerov u rodičov maloletej. V správe z 12.10.2020 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza uviedol, že zistil, že otec spolu s maloletou a svojimi rodičmi bývajú v 2-izbovom prenajatom byte. S dcérou otec užíva jednu izbu, nachádza sa tam posteľ, postieľka, skrine s oblečením i kozmetikou a hračkami pre maloletú. Starí rodičia užívajú obývaciu miestnosť. Maloletá má u otca vytvorené podmienky pre uspokojovanie svojich potrieb. Otec sa počas šetrenia v domácnosti nenachádzal. Bolo mu zanechané oznámenie o návšteve spolu s predvolaním na úrad. Otec sa na úrad k pohovoru nedostavil, telefonicky sa s ním skontaktovať nepodarilo. Otec i jeho rodičia, ktorí mu pomáhajú so starostlivosťou o maloletú, sa pred úradom vyjadrovali, že oni nechcú brániť matke v kontakte s dcérou. Nakoľko sa rodičia nedokázali vo veci styku dohodnúť a otec má matke brániť v kontakte s dcérou, pričom prešetrením pomerov zo strany miestne príslušného úradu bolo zistené, že matka má vytvorené podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o svoju maloletú dcéru, je úrad názoru, že je v záujme maloletej, aby bol neodkladným opatrením upravený styk matky s dcérou. Uvedené je podľa vyjadrenia úradu potrebné predovšetkým z dôvodu, že maloletá T. je vo veku, kedy by mal byť kontakt rodiča, s ktorým dieťa nie je v každodennom styku, čo najčastejšie, aby sa nestratili vytvorené vzťahové väzby medzi rodičom a dieťaťom. Úrad vyjadril názor, že úprava styku matky s dcérou neodkladným opatrením nie je v rozpore s jej záujmami.

3. Zo správy o šetrení pomerov v domácnosti matky vypracovanej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, pracovisko X., na žiadosť súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6P/28/2020 bolo zistené, že matka býva spolu so svojimi rodičmi, maloletým bratom, dospelou sestrou a jej manželom a ich 2 maloletými deťmi v štvorizbovom rodinnom dome, ktorý patrí matke matky maloletej. Mesačné náklady na bývanie sú v sume 93,- eur, čo je platba za elektrinu a 20,- eur za vodu. Kúrenie v dome je na pevné palivo. Na kúpu dreva rodina ročne potrebuje 700,- eur. V dome je zariadená (spoločná) kuchyňa, obývacia izba, ktorú užívajú rodičia matky s maloletým bratom. Matka užíva detskú izbu, ktorá je t. č. rekonštrukcii. Ostatné 2 izby (obývaciu izbu a spálňu) užíva sestra matky s rodinou. Dom je zariadený účelovým nábytkom. Hygiena je na dobrej úrovni. V čase sociálneho šetrenia maľovali. Matka uviedla, že nemá žiadny príjem. Nemá vybavený rodičovský príspevok ani prídavok na dcéru, pretože s otcom dieťaťa žili od septembra 2019 do júla 2020 v Nemecku, kde si tieto dávky vybavovala, ale zatiaľ jej neboli vyplatené. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec pod č. k. 10P/27/2018 z 10.4.2019 boli matke priznané rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o maloletú T. I., nar. XX.X.XXXX (teraz A.), pretože dieťa porodila ako mladistvá. Otec dobrovoľne uznal otcovstvo k dieťaťu. Matka počas šetrenia uviedla, že s otcom dieťaťa zabezpečovali starostlivosť o dcéru. V septembri 2019 odišli obaja za prácou do Nemecka a dieťa ostalo v Prievidzi v starostlivosti starej matky z otcovej strany. Po uplynutí troch mesiacov prišli do Z. aj rodičia otca dieťaťa spolu s maloletou, kde bývali spolu až do júla 2020, kedy údajne museli odísť z dôvodu, že na otca dieťaťa bol v Nemecku vydaný zatykač. Počas 3 mesiacov, kým bola mal. T. v starostlivosti starej matky, sa o dieťa pravidelne zaujímal. Matka ďalej uviedla, že otec dieťaťa ju vyhodil z bytu 24.08.2020 a ona odišla bez dcéry bývať k svojim rodičom. So zverením maloletej do starostlivosti otca nesúhlasí. Ona sa vie o dieťa postarať a zabezpečiť mu všetko potrebné pre zdravý vývoj. Podľa jej vyjadrenia otec nemá zabezpečené podmienky na to, aby sa vedel o dcéru postarať. Poukázala na to, že nie je pravdou tvrdenie otca, že užíva omamné látky. Je ochotná podstúpiť aj krvné testy na zistenie prítomnosti omamných látok v krvi. Záverom správy Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, pracovisko X., uviedol, že matka má vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloletú dcéru.

4. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

8. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

9. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčeného a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

10. Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

11. Podľa § 336 ods. 1, 2, 3 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší, ak žaloba nebola v lehote podaná.

12. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

13. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je vyjadrená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

14. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

15. Neodkladné opatrenie nariadené, či už pred začatím konania vo veci samej alebo po jeho začatí je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho súd nezisťuje všetky tie skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Dôvodom na neodkladnú úpravu styku rodiča s dieťaťom je skutočnosť, že to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. Záujem dieťaťa je jedným z predpokladov, na základe ktorých môže súd nariadiť neodkladné opatrenie.

16. Súd po oboznámení sa s návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia, návrhom na úpravu rodičovských práv a povinností podaným matkou na Okresný súd Lučenec, spisom tunajšieho súdu sp. zn. 10P/40/2020, správami zo šetrenia pomerov v domácnostiach rodičov a vydaným súdnym rozhodnutím sp. zn. 6P/28/2020 považuje návrh za dôvodný. Uznesením Okresného súdu Prievidza č. k. 6P/28/2020-15 z 28.08.2020 bola maloletá T. dočasne zverená do osobnej starostlivosti otca. Matke bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 30,- eur mesačne. Zároveň bola otcovi uložená povinnosť podať na príslušnom súde v lehote 30 dní návrh na úpravu rodičovských práv a povinností. Proti tomuto uzneseniu podala matka odvolanie, o ktorom ešte nebolo rozhodnuté. Zo spisu tunajšieho súdu vedeného pod sp. zn. 10P/40/2020 bolo zistené, že otec podal 10.09.2020 na Okresnom súde Prievidza návrh vo veci samej, ktorým navrhuje dieťa zveriť do jeho osobnej starostlivosti a určiť vyživovaciu povinnosť matke. Návrh bol z dôvodu miestnej nepríslušnosti postúpený Okresnému súdu Lučenec. Okresný súd Lučenec uznesením č.k. 6P/59/2020-29 zo 14.10.2020 preniesol príslušnosť vo veci starostlivosti o maloletú T. A. na Okresný súd Prievidza. Návrh otca na úpravu rodičovských práv a povinností je momentálne vedený na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 10P/40/2020.

Súd zistil, že dňa 25.09.2020 bolo na Okresnom súde Lučenec na návrh matky začaté konanie, ktorým sa matka domáha zverenia dieťaťa do jej osobnej starostlivosti a uloženia vyživovacej povinnosti otcovi vo výške 30,- eur mesačne. V návrhu matka o. i. uviedla, že dňa 24.8.2020 v obave o svoj život a zdravie bola nútená opustiť spoločnú domácnosť. Otec sa jej podľa návrhu vyhrážal, že ju zabije a že maloletú jej nedá. Dňa 28.08.2020 matka v sprievode svojich rodičov a polície prišla po dieťa do Prievidze. S maloletou sa chvíľu hrala. Po tom, ako oznámila, že si ju berie domov, na ňu zaútočila otcova matka a policajti musel zakročiť, aby jej neublížila. Po nejakom čase prišiel do bytu aj otec a začal sa jej aj za prítomnosti policajtov vyhrážať zabitím, ak zoberie maloletú. Následne s plačom odišla bez dieťaťa.

17. Súd pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení v prvom rade prihliadal na najlepší záujem maloletého dieťaťa. Pre maloleté dieťa je veľmi dôležité, aby vnímalo vo svojom živote prítomnosť obidvoch rodičov, aj keď títo nežijú v spoločnej domácnosti. Matka má vo vzťahu k maloletému dieťaťu rovnaké rodičovské práva a povinnosti ako otec a je dôležité, aby obidvom rodičom bolo umožnené budovať si zdravý a plnohodnotný vzťah k dieťaťu, čo nie je možné, pokiaľ bude styk s maloletým dieťaťom niektorému z rodičov bezdôvodne zamedzovaný. Súd má za to, že v záujme zdravého vývoja maloletej je nevyhnutné zachovať si vzťah k matke (ako k jednej z najbližších osôb v jej živote) a tento vzťah rozvíjať. Uvedené je možné iba za predpokladu, že matka bude s maloletou spolu v pravidelnom kontakte. Úlohou súdu je za danej situácie zabezpečiť aspoň zastabilizovanie existujúcich citových väzieb dieťaťa s rodičom, ktorý ho práve nemá v osobnej starostlivosti. Neumožnenie stretávania matky s maloletou až do konečného rozhodnutia súdu by mohlo viesť k nenapraviteľným dôsledkom na ich vzájomnom vzťahu, čo predstavuje vážny zásah do práv dieťaťa. Dieťa má právo byť vychovávané oboma rodičmi. Súd mal za osvedčené, že rodičia majú medzi sebou napäté vzťahy, nevedia sa dohodnúť a zlyhávajú komunikácie zvyšuje riziko ich vzájomných konfliktov, ktoré sú v absolútnom rozpore so záujmom dieťaťa, ktoré je v útlom veku a citlivo vníma akékoľvek negatívne emócie. Súd zdôrazňuje, že dlhodobšia absencia matky pri výchove maloletej môže so zreteľom na jej vek spôsobiť odcudzenie, preto je nariadenie neodkladného opatrenia dôvodné a je bez ďalšieho v záujme dieťaťa. Otec maloletej sa situáciu a problémy nepokúša riešiť a vhodným spôsobom komunikovať s matkou dieťaťa. Nekontaktoval ani Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny napriek jeho výzve.

Súd má za to, že úprava styku matky s maloletou je v záujme dieťaťa a takúto úpravu styku považuje za daných okolností za primeranú a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že podľa správy príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny má aj matka vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o dieťa.

18. Nariadené neodkladné opatrenie rieši len dočasnú úpravu styku matky s maloletým dieťaťom do času, kým súd po vykonanom dokazovaní a posúdení všetkých skutkových okolností rozhodne o úprave rodičovských práv a povinností.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je odvolanie prípustné v lehote 15 dní od doručenia tohto rozhodnutia. Odvolanie sa podáva písomne na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 357 písm. d) CSP).

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).